

PERSBERICHT

Rotterdam, 26 mei 2021

Rotterdams ouderenbeleid maakt ouderen niet veel wijzer

Het aantal ouderen in Rotterdam zal fors toenemen, van ruim 97.000 in 2018 tot bijna 130.000 in 2035. De gemeente Rotterdam wil dat ouderen gezonder leven, dat eenzaamheid onder hen vermindert, dat ze in een geschikte woning wonen en zo nodig passende zorg en ondersteuning krijgen. Het is echter niet te verwachten dat de gemeente deze ambities zal bereiken. Slechts één van de 81 maatregelen uit het gemeentelijk uitvoeringsprogramma 'Rotterdam Ouder en Wijzer' draagt namelijk naar verwachting substantieel bij aan deze ambities. Dit en meer concludeert de Rekenkamer Rotterdam in het rapport 'Broze bedoelingen. Ex ante onderzoek naar effecten ouderenbeleid'.

Ten eerste heeft de gemeente volgens de rekenkamer onrealistische verwachtingen. Zo verwacht de gemeente dat ouderen zich na hun pensionering in willen zetten voor de Rotterdamse samenleving, maar veel ouderen willen of kunnen dat helemaal niet. De gemeente heeft zich vooraf te weinig verdiept in de behoeften van ouderen en neemt hierdoor maatregelen waarvan niet duidelijk is in hoeverre ouderen er behoefte aan hebben, zoals het gebruik van e-healthtoepassingen. Bovendien ontbreken maatregelen waaraan ouderen juist wél behoefte hebben, zoals een vast aanspreekpunt om ze te ondersteunen bij het aanvragen van zorg en ondersteuning. Verder worden veel maatregelen slechts in een deel van de stad uitgevoerd. Zo heeft de gemeente slechts in drie van de veertien Rotterdamse gebieden concrete plannen om 'thuisplusflats' te realiseren.

Ten tweede houdt de gemeente onvoldoende rekening met de leefwereld van ouderen. Zo sluiten veel maatregelen niet aan bij de behoeften van ouderen met een laag inkomen en/of opleidingsniveau en van ouderen met een niet-westerse migratieachtergrond. Dit geldt bijvoorbeeld voor de huisbezoeken aan ouderen vanaf 75 jaar, bedoeld om eenzaamheid te signaleren en verminderen. Welzijnsorganisaties die de huisbezoeken uitvoeren moeten een voorgeschreven vragenlijst afnemen, maar de lange en gesloten vragenlijst belemmert het voeren van een goed gesprek. Bovendien bereiken deze bezoeken slechts 14% van de ouderen vanaf 75 jaar en juist de eenzaamste (vaak met een migratieachtergrond) worden niet goed bereikt.

Ten derde voert de gemeente onvoldoende regie over de samenwerking met andere organisaties. Zo heeft de gemeente met woningcorporaties afgesproken hoeveel woningen er tot en met 2030 moeten worden gebouwd, maar het is niet duidelijk hoeveel daarvan er voor ouderen bestemd zijn of voor andere doelgroepen (zoals gezinnen). Ook de afspraken over het bouwen van zogenoemde 'tussenvoorzieningen' om het gat tussen zelfstandig wonen en het verpleeghuis te dichten, zijn te weinig concreet. Verder voert de gemeente te weinig regie op de verbetering van samenwerking in de Rotterdamse wijken tussen medische organisaties (zoals huisartsen) en organisaties zoals Vraagwijzer en welzijnsorganisaties.

Ten vierde leert de gemeente onvoldoende van eerder beleid. Zo heeft de gemeente vanaf 2003 meerdere keren tevergeefs geprobeerd om zogenoemde 'woonzorgzones' of 'woonservicegebieden' te creëren. Dit is een centrale plek in de wijk waar naast wonen ook ontmoeting, activiteiten, maaltijdvoorziening, zorg en ondersteuning plaatsvinden. Nu wil de gemeente 'ouderenhubs' realiseren, een vergelijkbaar concept, maar ze heeft zich niet verdiept welke lessen kunnen worden getrokken uit de eerdere mislukte pogingen.

Het college van B en W deelt de conclusies van de rekenkamer maar ten dele. De aanbeveling van de rekenkamer om meer onderzoek te doen vanuit de leefwereld van de ouderen zelf, waaronder ouderen met een migratieachtergrond, neemt het college niet over.

Noot redactie:

Het rapport 'Broze bedoelingen' is vanaf donderdag 27 mei 2021 om 00:00 uur digitaal beschikbaar op www.rekenkamer.rotterdam.nl. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de rekenkamer, tel 010-2672242.